

FarmTest sætter fokus på nykælvere i AMS

23 landmænd videregiver i en ny FarmTest deres erfaring med at skabe de bedste forhold til nykælvere i AMS.

Mælkeafgiftsfonden

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Nogle køer i robotstalde skal hjælpes i gang efter kælvning – andre klarer det selv. Men et faktum er det, at nykælvere i AMS kræver særlig opmærksomhed. De er fysisk stressede og dermed sårbare – samtidigt med, at de skal vænnes til robotten. Det gælder selvfølgelig især førstekalvskøerne. En ny Farmtest har derfor undersøgt, hvordan 23 landmænd håndterer afgoldning og nykælvere i forbindelse med robotter.

Bag robotten er der fred og ro til nykælveren.

Ifølge konsulent Morten Lindgaard, VFL, Kvæg, som har stået for Farmtesten, er en af de væsentligste konklusioner på testen, at det er vigtigt at sikre plads til, at nykælverne får en rolig opstart, så de får tid til at komme ovenpå.

Og alle landmænd i testen investerede tid til at observere køerne efter kælvning "Mellem to og fem dage med ro på kan bedre betale sig på længere sigt, end at koen sættes ind i produktionen for fuld damp med det samme," forklarer Morten Lindgaard og tilføjer at det er selvfølgelig et logistikspørgsmål. Han understreger samtidigt en anden konklusion på testen, nemlig at nykælvere ikke skal tvinges til mange malkninger.

"To daglige malkninger de første dage efter kælvning giver koen ro til at komme i gang," fortæller Morten Lindgaard.

Drivning sammen med hentekøer

Mange af landmændene valgte at drive nykælvere fra observationsafsnittet til malkning i sammenhæng med, at de øvrige "hentekøer" blev samlet. Også selvom der var fri adgang til malkning. Men landmændenes erfaring var, at de fleste nykælvere ikke er særligt aktive med hensyn til at komme til malkning. Rækkefølgen var nykælvere først, så de kunne observeres og hjælpes, hvis der var problemer med påsætning af malkesættet.

For lidt plads

Hovedparten af de besøgte landmænd gav i øvrigt udtryk for, at de godt kunne bruge mere plads. Både afgoldningsafsnittene og nykælverafsnittene var til tider for små, så der ikke altid var plads til sætte dyr ind helt efter behov. Den samlede vurdering var også, at afsnit til nykælvere skal være med dybstrøelse eller sand, mens afsnit til afgoldning, sundhedstjek, inseminering og dyrelægebehandling udmærket kan være gyllesystem.

Testlandmændenes håndtering af 1. kalvskoen lige efter kælvning:

- Der malkes 3-4 dage i spand, så man undgår alarmer fra malkebobotten
- Sætter først malkningen i gang, når koen er i gang med at æde kraftfoder
- Bruger meget tid på at lade koen falde til ro
- Malker alle 1. kalvskøer ind samme sted.

Testlandmændenes anbefalinger til opstart af 1. kalvskøer i AMS:

- **Vær tilstede ved de første 2-3 påsætninger af malkesæt** – dermed følges nykælverens reaktion på robotten, og malkningen kan hurtigt bringes til ophør, hvis der opstår problemer
- **Der skal være kraftfoder i krybben inden påsætning** – så vil koens opmærksomhed være rettet mod kraftfoderet og ikke så meget på robotten
- **Efter tre mislykkede påsætningsforsøg lukkes koen ud** – koen skal ikke føle, at den skal malkes med tvang. Hvis den oplever at kunne slippe fri, vil den være nysgerrig nok til at vende tilbage
- **Samling af nykælvere ved én robot er mere rationelt** – dermed kan fokus rettes mod et sted, og dermed gøres overvågningen mere overskuelig
- **Afsæt 14 dage til indkøring** – at afsætte god tid til en 1. kalvsko gør koen til en mindre stressfaktor, og med denne indstilling går det som regel nemmere med indkøringen
- **Må ikke opleve at bryde ud af robotten** – så vil koen, hvis den føler frygt, gøre det til en dårlig vane, at den bare kan gå ud.

Farmtesten sætter fokus på:

- Afgoldning
- Placering af observationsafsnit
- Placering efter kælvning
- Tilvæning af kælvkvier
- Fodring
- Håndtering og brug af råmælk
- Brug af øvrig frasepareret mælk

Farmtesten er den første af fire FarmTest om landmænds erfaringer med AMS. De øvrige tre kommer til at handle om logistik, koens tidsforbrug fra indgang til udgang i robotten samt materialevalg i robotrummet.

[Læs Farmtesten om Nykælvere i AMS](#) - og direkte her [PDF-fil](#)